

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., професор Лоханова Н. О.

«___» _____ 20__ р.

**ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра**

зі спеціальності 6.030509 «Облік і аудит»

за темою:

«Облік, контроль та аналіз використання основних засобів
(на прикладі ПрАТ «ВФ Україна»)»

Виконавець

Студентка обліково-економічного факультету
групи 42

Філіппова Марія Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник

кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Волкова Ніна Анатоліївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	6
1.1. Сутність та поняття категорії основні засоби.....	6
1.2. Основні групи та класифікації основних засобів.....	11
1.3. Основні методи нарахування амортизації.....	15
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	24
2.1. Облік надходження основних засобів.....	24
2.2. Облік внутрішнього вибуття основних засобів.....	31
2.3. Облік амортизації та нарахування зносу основних засобів.....	38
2.4. Контроль руху основних засобів.....	43
2.5. Автоматизація обліку основних засобів.....	48
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	52
3.1. Аналіз динаміки, структури та руху основних засобів на підприємстві.....	52
3.2. Аналіз ефективності використання основних засобів.....	62
3.3. Аналіз взаємозв'язку використання основних засобів та обсягу наданих послуг.....	66
ВИСНОВКИ.....	71
Список використаних джерел.....	78
Додатки.....	83

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах особливої актуальності набуває питання ефективності використання основних засобів, їх відображення в бухгалтерському обліку, контроль процесів їх руху, а також аналіз ефективності використання.

На підприємствах з великою кількістю об'єктів основних засобів питання грамотного ведення обліку в цій області стає дуже важливим, а для прийняття своєчасних управлінських рішень, керівництву в умовах нестабільної економіки та високої конкуренції між компаніями, необхідна своєчасна і сучасна аналітична діяльність та розвинені системи внутрішнього контролю на всіх рівнях.

Облік відображає процеси, що відбуваються на підприємстві, системи внутрішнього контролю стежать за своєчасністю та правильністю таких відображень та цільовим використанням майна, а аналіз допомагає дослідити ефективність усієї діяльності компанії.

Основні засоби займають особливе місце в зв'язку з тим, що вони створюють виробничо-технічну базу і визначають потужності підприємства, а від правильності ведення обліку основних засобів залежать собівартість кінцевого товару або послуги, податкові зобов'язання і рівень прибутку, відношення між основними і оборотними засобами, рівень ефективності інвестицій в необоротні активи.

Так як ці питання є актуальними для своєчасних підприємств, їм присвячено досить велику кількість наукових робіт. До них відносяться статті таких відомих українських та зарубіжних вчених як В. Бабіч, О. В. Басенко, Ф. Ф. Бутинець, Ю.Є. Глинський, С. Ф. Голов, Л. В. Городянська, Т. Г. Китайчук, Д. Ковальов, В. С. Лень, Т. М. Очеретько, О. П. Скрипан, Т. М. Ткаченко, Д. Г. Тростенюк, та інших.

Проте в процесі економічного розвитку та особливостей діяльності кожного окремого підприємства виникає велика кількість нових питань, які мають місце бути висвітленими подалі.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є узагальнення теоретичних, методичних і практичних підходів щодо системи удосконалення обліку, контролю та аналізу основних засобів на підприємстві.

Під час дослідження дипломної роботи були поставлені та вирішені наступні завдання:

- визначити економічну сутність та поняття категорії основні засоби;
- визначити групи та класифікації основних засобів;
- дослідити основні методи нарахування амортизації;
- виділити особливості обліку руху основних засобів та нарахування зносу на підприємстві;
- оцінити систему внутрішнього контролю основних засобів на підприємстві;
- проаналізувати динаміку структури, рух та технічний стан основних засобів підприємства та його підрозділів;
- провести аналіз ефективності використання основних засобів;
- визначити взаємозв'язок між використанням основних засобів на підприємстві та обсягом послуг, що надаються.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процеси обліку, контролю та аналізу основних засобів приватного акціонерного товариства «ВФ Україна» яке займається наданням послуг зв'язку.

Предметом дослідження дипломної роботи є теоретичні та практичні аспекти системи обліку, контролю та аналізу основних засобів на підприємстві.

Дослідження проводилось на базі приватного акціонерного товариства «ВФ Україна» (далі ПрАТ «ВФ Україна»), яке є оператором мобільного зв'язку в Україні, обслуговує 20,9 млн абонентів, крім того група працює в 26 країнах, має партнерські угоди з операторами 49 країн і надає послуги фіксованого широкосмугового доступу в інтернет на 17 ринках.

Методи дослідження. Для розв’язання поставлених завдань у роботі використовувалися при дослідженні основних засобів як окремої економічної категорії та об’єкту обліку – діалектичний метод пізнання; системний підхід – при вивченні взаємозв’язку основних засобів з іншими категоріями та дослідженні їх впливу на кінцевий фінансовий результат діяльності компанії; логічний – при розробці структури дослідження та написання дипломної роботи; для розуміння ефективності використання основних засобів та можливості порівняння використовувався аналіз коефіцієнтів.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативні документи України, міжнародні стандарти фінансової звітності та міжнародні стандарти аудиту. Праці вітчизняних і зарубіжних вчених з питань обліку, аудиту та аналізу основних засобів, монографії, збірники наукових праць, статті у фахових наукових виданнях стали теоретичною основою, а офіційні статистичні дані, та звітність компанії ПрАТ «ВФ Україна» стали практичною базою дослідження.

Публікації та апробація результатів дослідження:

Результати наукового дослідження доповідалось на таких науково-практичних конференціях: «III Міжнародна науково-практична конференція» (Одеса, 2017р.); «IV Міжнародна студентська науково-практична конференція» (Одеса, 2018р.).

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження нами були зроблені наступні висновки. Діалектика вивчення категорії основні засоби показала, що за довгий проміжок часу значення цього терміну видозмінювалося. Згідно П(с)БО 7 основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально - культурних функцій, очікуваний строк корисного використання яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [26].

На наш погляд більш відповідає сучасним потребам наступне визначення: основні засоби – це матеріальні активи підприємства будь-якої форми власності та виду діяльності, які мають певні вартісні обмеження, беруть участь у виробничому циклі більше одного разу або служать підприємству більше одного року, та переносять свою вартість на виготовлену продукцію частинами, дають можливість отримувати економічну вигоду власникові шляхом їх безпосереднього використання самим підприємством у своєї діяльності, або наданням в оренду іншим фізичним або юридичним особам.

Дослідження теоретичних та практичних питань обліку, контролю та аналізу здійснювалося на матеріалах приватного акціонерного товариства «ВФ Україна», яке займається наданням послуг, а саме послуг зв'язку. Тому особливості які були розглянуті напряму стосуються цієї галузі та саме цього підприємства.

Облік основних засобів на підприємстві здійснюється на підставі нормативних та законодавчих актів України таких як : Господарський кодекс України, Податковий кодекс України, Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16, План

рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та інші.

На території України компанія має тисячі одиниць об'єктів основних засобів, та підрозділи на півночі та півдні України займаються саме основними засобами. Тут ведеться облік їх надходження, вибуття, нарахування зносу та аналіз ефективності використання.

Надходження основних засобів на підприємстві ведеться за рахунком 10 «Основні засоби» з використанням субрахунків, які включають 8 знаків. Застосування такої кількості субрахунків дає змогу компанії відстежити місце знаходження, стан та рух кожної групи основних засобів на окремих підрозділах.

Закупівля нового обладнання проходить у світових лідерів галузі, таких як Huawei Technologies, Samsung Electronics, Sony Corporation, Sven Scandinavia Ltd, A4TECH, Logitech, Sweex та інших на підставі внутрішнього кодексу поведінки постачальників ПрАТ «ВФ Україна».

Специфічною особливістю обліку ПрАТ «ВФ Україна» є визначення саме об'єкту основних засобів, так як підприємство має значну кількість базових станцій, які обліковуються як комплекси через легкість такого варіанту, незважаючи на те, що частини функціонують окремо та мають інші терміни служби.

Процес внутрішнього переміщення має чітку регламентацію, яка прописана в установчих документах компанії та складається з затверджень у керівників та фінансових директорів підрозділів, що здають і приймають об'єкт та перевірки технічним спеціалістом.

Процес ліквідації основних засобів специфічний на ПрАТ «ВФ Україна» великою кількістю деталей, вузлів, агрегатів й інших матеріалів, які отримуються при розбиранні та демонтажу основного засобу, що ліквідується. Таки матеріальні цінності оприбутковуються на підприємстві з визнанням іншого доходу і зарахуванням на рахунки обліку матеріальних запасів як безоплатно отриманих. Оприбуткування матеріальних цінностей здійснюється на підставі накладної.

Згідно вивчення питань обліку нами було виявлено наступне: надходження основних засобів оформлюється лише договором з постачальником та накладною, складання акту приймання-передачі не прописано в обліковій політиці; ліквідаційна вартість усіх об'єктів рівної нулю, хоча з більшості комплексів, передавальних пристроїв, споруд та інших об'єктів компанія оприбутковує запчастини або продає їх іншим підприємствам; також при здійсненні ліквідації частини комплексів основних засобів первісна вартість та знос не завжди перераховуються та зменшуються на суму ліквідованої частини бухгалтерами компанії, що вводить в оману користувачів такої інформації.

В ході дослідження нами було розглянуто також аспекти контролю основних засобів на підприємстві.

Система внутрішнього контролю ПрАТ «ВФ Україна» відповідає загальноприйнятій методології COSO Internal Control – Integrated Framework. Відповідно до моделі COSO в компанії формується контрольне середовище, діє система оцінки ризиків, впроваджуються контрольні процедури і оцінюється ефективність їх виконання, здійснюється моніторинг змін організаційної структури та бізнес-процесів. Використовуються електронні системи які допомагають спростити процес контролю та підвищити ступінь надійності інформації.

У розрізі контролю фактичної наявності і стану основних засобів в компанії проводяться регулярні інвентаризації суцільним характером, з виїздом на віддалені об'єкти. Це прописано в уставних документах компанії та такі перевірки є обов'язковими, проводяться 1 раз на рік перед складанням фінансової звітності з періодом 3 місяці.

Перевірку проводить інвентаризаційна комісія, в складі якої обов'язково є технічний персонал і бухгалтер. В ході такої перевірки перевіряється так само і наявність всіх необхідних документів та інформації про об'єкт в базі даних компанії.

Під час інвентаризації встановлюються факти наявності непотрібних машин і механізмів і з'ясовується, робилися чи заходи, пов'язані з передачею,

реалізацією або ліквідацією таких активів. У ході перевірки також виділяють об'єкти, які морально застаріли, потребують ремонту, або списанню.

Вивчення питань контролю допомогло виявити проблему несвоєчасності проведення інвентаризації на об'єктах які знаходяться на відстані від підрозділів по причині несвоєчасності початку інвентаризаційних заходів та загруженістю персоналу; також є проблеми з поточним контролем не тільки технічного стану а й збереження та безпеки об'єктів.

Для цілей спрощення ведення обліку, контролю та аналізу ПрАТ «ВФ Україна» користується програмним забезпеченням SAP ERP 6.0. Це програмне забезпечення повністю задовольняє потреби компанії на всіх ділянках, охоплює весь термін експлуатації основного засобу, починаючи з замовлення на поставку або початкового надходження і до його вибуття. Більшість значень по амортизації, відсоткам, страхування і іншими параметрами за цей проміжок часу система розраховує автоматично і за допомогою інформаційної системи надає цю інформацію в різноманітній формі.

Аналіз ефективності використання основних засобів показав, що більша частина основних засобів це машини та обладнання, які у структурі займають більше 80% та використовуються з метою надання послуг абонентам та майже вся основні засоби є власними, орендується лише частина земельних ділянок та вишок на яких стоять базові станції.

Хоча обладнання зношене на 66,5%, воно поступово обновлюється, надходить нове та списуються старі та неефективні машини. Термін оновлення основних засобів в середньому складає 3,5 років, технічна база останні роки тільки розширюється та прогнозна вартість основних засобів на балансі у підприємства в 2019 році складе 8,2 млрд. грн

Але віддача основних засобів порівняно з 2015 роком зменшується, а саме зменшується віддача активної частини засобів. Ми вважаємо, що це пов'язано з закупівлею великої кількості обладнання для запуску нового покоління мобільного зв'язку, яке почало роботу лише в цьому році. Якщо підприємство

використає свої резерви росту віддачі основних засобів, це збільшить чистий дохід від надання послуг майже на 2 млрд. грн

Зроблені нами висновки по результатах діяльності підприємства дали нам можливість зробити наступні рекомендації:

1. Оформлювати акти прийому-передачі при надходженні основних засобів на підприємство для внутрішнього інформування. Для цього описати в облікової політиці компанії цей процес, проінформувати персонал про важливість заповнення та доповнити програмне забезпечення необхідним функціоналом.

2. На нашу думку, доцільно розглянути варіант окремого обліку частин в комплексах базових станцій коли вони мають суттєві відмінності в термінах служби, вартості та нарахуванні амортизації.

3. При такій значній кількості основних засобів, що знаходяться на обліку у підприємства, вважаємо за необхідним визначення ліквідаційної вартості відмінною від нуля, якщо очевидно, що сума коштів виручених від продажу або ліквідації в кінці терміну використання такого об'єкта буде досягати значних розмірів. В такому випадку можна розраховувати ліквідаційну вартість як мінімальну суму коштів, яку планується виручити після списання від запчастин та деталей після закінчення терміну використання такого об'єкта за винятком витрат, які можливо будуть понесені в ході ліквідації.

4. Також необхідно стежити за коригуванням первісної та вартості, що амортизується при здійсненні модернізацій, дообладнань та ліквідації частин комплексів. Для цього вважаємо за необхідне провести інструктаж бухгалтерів, вжити заходи контролю по правильності відображення операцій з основними засобами та прописати це у програмному забезпеченні, щоб при здійсненні операцій з об'єктом проводилось інформування о необхідності додаткових коригувань.

5. Для здійснення контрольних заходів з інвентаризації необхідно готуватись та починати їх своєчасно, не загрузати персонал у цей період, щоб вони мали можливість проведення усіх перевірок. Ми вважаємо, що від якості

роботи таких віддалених станцій залежить відношення абонентів до компанії, лояльність та це на пряму стосується об'єму користувачів, послуг що їм надаються та рівня прибутку.

6. Пропонуємо для поточного контролю зробити відео-контроль на віддалених об'єктах та встановити надійні загорожі. Це допоможе запобігти ситуацій крадіжок частин основних засобів та допоможе уникнути нещасних випадків.

7. Пропонуємо ввести наступну версію програмного забезпечення SAP Solution Manager 7.2, яка має більше можливостей для підтримки збору бізнес-даних, IT-запросів компанії та розробки нових проектів, що дуже важливо на сьогоднішній день у зв'язку з поставленою групою Vodafone стратегією розвитку «3Д» («дані, диференціація, дивіденди»), що спрямована на зміцнення лідерства на телекомунікаційному полі за рахунок зростання проникнення послуг мобільного інтернету, розвитку data-технологій, диверсифікації послуг, підвищення операційної ефективності та інвестиційної привабливості компанії для акціонерів.

8. Вважаємо, що для того, щоб і далі залишатися конкурентоспроможною компанією на ринку, підвищити ефективність роботи основних засобів, збільшити їх віддачу і знизити частку амортизаційних відрахувань в собівартості послуг, необхідно вивести з експлуатації неефективне або застаріле обладнання і замінювати його на більш потужне, що підтримує не тільки нові технології передачі даних, але і те, яке зможе охопити більшу площу. Так компанія зможе перекрити важкодоступні частини України і заощадити на обслуговуванні малоефективних машин.

9. Можливою статтею зниження витрат також зможе стати частковий перехід від повної власності земельних ділянок і вишок, на яких розташоване обладнання по передачі даних, до спільної оренді можливо навіть разом з компаніями - конкурентами. Це значно скоротить витрати на покупку і обслуговування таких станцій.

10. Також вважаємо, що компанії для того, щоб оставатися конкурентоспроможною, необхідно розширювати коло своїх клієнтів за рахунок кардинально нових видів послуг та нових ринків збуту. Такими видами послуг можуть стати безконтактні мобільні платежі, корпоративні послуги на основі системи смарт-контрактів, передача даних з використанням технологій блокчейн. Такі інновації вже були введені в ряді європейських країн Vodafone Group, введення їх і на території України допоможе висунути компанію на провідну позицію на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авдеева А. В. Организация бухгалтерского учета основных средств в «ЕК АСУФР SAP R/3» ОАО «РЖД» / А. В. Авдеева. – 2016. – С. 76-81.
2. Агрес О.Г. Економічна ефективність використання основних засобів сільськогосподарських підприємств: автореф. дис. / О. Г. Агрес; Львівський нац. аграр. ун-т. – 2015. – 20 с.
3. Белуха Н. Т. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит / Н. Т. Белуха, Т. В. Микитенко – Київ – 2005. – 888 с.
4. Бухгалтерський облік (частина І): Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 6.050100 «Облік і аудит» / за ред. доктора економічних наук, професора В.Ф. Максимової. – Одеса: ОНЕУ. –2013. – 462 с.
5. Верхоглядова Н. І Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна [та ін.]. – К.: Центр учбової літератури. – 2010. – 536 с.
6. Волкова Н. А. Організація та методика економічного аналізу: навч. посібник. / Н. А. Волкова, Н. Е. Подвальна, Одеса: ОНЕУ, ротاپринт. – 2013. – 267 с.
7. Вороная Н. Амортизація основних засобів / Н. Вороная, Н. Чернишова, М. Нестеренко // Податки та бухгалтерський облік – 2017. – № 94 – С. 30-34.
8. Вороная Н. Визначення і класифікація основних засобів / Н. Вороная, Н. Чернишова, М. Нестеренко // Податки та бухгалтерський облік – 2017. – № 94 – С. 19-23.
9. Господарський кодекс України від 16.01.2003 (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

10. Домбровська Н. Р. Економічна сутність основних засобів та їх класифікація / Н. Р. Домбровська // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. – 2012. – Вип. 9 (1). - С. 340-349.
11. Економічний аналіз: навч. посібник / Н. А. Волкова, Р. М. Волчек, О. М. Гайдаєнко, Н. Е. Подвальна, Н. С. Шевчук, Л. В. Чернишова/ – Одеса: ОНЕУ, ротاپринт., 2015. – 310 с.
12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 21.12.1999 р. № 893/4186 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
13. Касаткін С. Ліквідація основних засобів / С. Касаткін // ДК №07. – 2013р. Режим доступу: <https://online.dtki.ua/Book/%C2%AB%D0%94%D0%9A%C2%BB%20%E2%84%9607-2013.epub/navPoint-13>
14. Когденко В. Г. Экономический анализ / В.Г. Когденко., [Електронний ресурс]. – 2011. Режим доступу: https://bizbook.online/ekonomika_teoriya/rekomendatsii-rezultatamekonomicheskogo.html
15. Коваленко О. В. Напрями підвищення ефективності використання основних фондів підприємства / О. В. Коваленко, І. В. Громова // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2016. – Вип. 7. – С. 20-27.
16. Коляда А. Л. Практикум з дисципліни «Аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень» для студентів IV курсу денної форми навчання спеціальності «Облік і оподаткування» / А. Л. Коляда. – Одеса: ОНЕУ, ротاپринт. – 2018. – 22 с.
17. Лесняк В. О. Амортизація основних засобів: вибір доцільного методу нарахування / В. О. Лесняк // Фінанси, облік і аудит. – 2012. – № 20. – С. 312-316.
18. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_014;

19. Мішура В. Б. Еволюція поняття, класифікація та економічна сутність основних засобів / В. Б. Мішура, А. Є. Спіцин // Науковий вістник ДГМА – 2017. – № 2 (23Е). – С. 331-336.
20. Мних Є. В. Фінансовий аналіз: підручник / Є. В. Мних, Н. С. Барабаш. – К.: КНЕУ. – 2016. – 536 с.
21. Неміш Ю. В. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях / Ю. В. Неміш // Аграрна економіка. – 2012. – № 3-4. – С. 181-187.
22. Організація та методика економічного аналізу: Навч. посібник. – Одеса: ОНЕУ, ратопринт. – 2013. – 267 с.
23. Організація та методика економічного аналізу [навч. посіб.] / Л. О. Бойко, Р. М. Волчек, О. М. Гайдаєнко, І. В. Нападовська, Н. Е. Подвальна, Н. С. Шевчук; за ред. Н.А. Волкової. – Одеса, ОДЕУ – 2010. – 348 с.
24. О компанії Vodafone. [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу: <https://www.vodafone.ua/ru/o-vodafone/company>
25. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.10.1999 р. № 291: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>
26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ МФУ від 27.04.2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?artid=293070&93059>
27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ МФУ від 31.12.1999 р. № 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
28. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] / Верховна Рада України – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
29. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996–XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

30. Рилєєв С. В. Основні засоби як облікова категорія: вітчизняний та зарубіжний досвід / С. В. Рилєєв, Н. В. Скрипник // Інноваційна економіка. – 2012. – № 7. – С. 259-262.
31. Соловійова Н. А. Аналіз основних засобів та ефективності їх використання: навч. посібник / Н. А Соловійова, Е. А Медведєва // Красноярськ, КГТІ. – 2016. – 56 с.
32. Сук Л.К. Фінансовий облік: навч. посіб. / Л. К. Сук, П.Л. Сук. – 2012. – 647 с.
33. Філіппова М. С. Аналіз динаміки та структури основних засобів на підприємстві / М. С. Філіппова // Збірник науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу). – 2018. – С. 102-106.
34. Філіппова М. С. Аналіз рентабельності як показника ефективності / М. С. Філіппова // Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. Ч. 2. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – С. 143-144.
35. Філіппова М. С. Проблемні питання оцінки основних засобів / М. С. Філіппова // Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. Ч. 1. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – С. 260-261.
36. Філіппова М. С. Шляхи підвищення ліквідності підприємства на фазі стагнації на прикладі ПрАТ «ВФ Україна» / М. С. Філіппова // Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Тези доповідей IV Міжнародної студентської науково-практичної конференції. – Одеса: ОНЕУ, 2018. – С. 340-342.
37. Яворська А.О. Теоретичні засади організації обліку основних засобів / А.О. Яворська // Журнал «Науковий огляд». – 2015. - № 10 (20). – С. 1-7.
38. Якимашенко В. Продаж основних засобів: головні правила обліку / В. Якимашенко. – 2016 р. Режим доступу: <https://uteka.ua/publication/Prodazha-osnovnyx-sredstv-glavnye-pravilaucheta>

39. Яцишин Н. Методика аналізу фінансового стану підприємства / Н. Яцишин // Економічний аналіз. - 2012. - Т. 10(4). - С. 439-445.

40. Яцунська О.С. Деякі проблемні питання обліку основних засобів в умовах реформування системи бухгалтерського обліку: облік, фінанси та опадаткування / Яцунська О.С, // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/588/1>

41. SAP О продукції компанії – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sap.com/cis/products/enterprise-management-erp.html>